

Självstyrelsepolitiska nämndens yttrande över landskapsstyrelsens vid landstingsåret 1973-74 enligt 32 § landstingsordningen avgivna redogörelse.

Mariehamn, den 20 NOVEMBER 1973

TILL SJÄLVSTYRELSEPOLITISKA NÄMNDEN.

N:o 3543

JÄMLIKT 32 § LANDSTINGSORDNINGEN FÖR LANDSKAPET ÅLAND SKALL LANDSKAPSSTYRELSEN I BÖRJAN AV VARJE LANDSTING OCH SENARE SÅ OFTA OMSTÄNDIGHETERNA DET FÖRANLEDER LÄMNA SJÄLVSTYRELSEPOLITISKA NÄMNDEN SKRIFTLIG REDOGÖRELSE OM DE SJÄLVSTYRELSEPOLITISKA FRÅGOR SOM VÄSENTLIGT KAN BERÖRA LANDSKAPETS FÖRFATTNINGSENLIGA RÄTTIGHETER.

LANDSKAPSSTYRELSEN LÄMNAR NEDAN EN REDOGÖRELSE OM ÅTGÄRDER OCH INITIATIV SOM VIDTAGITS I VISSA FÖR LANDSKAPET ÅLAND OCH DESS BEFOLKNING BETYDELSEFULLA FRÅGOR OCH SOM FÖRUTSATT KON- TAKTER OCH UNDERHANDLINGAR MED MYNDIGHETER OCH INSTANSER PÅ HÖG NIVÅ UTANFÖR LANDSKAPET.

DET FINSKA REGERINGSFÖRSLAGET OM NORDISK

KOMMUNAL RÖSTRÄTT OCH VALBARHET.

DEN 28 JUNI 1972 HAR FINLANDS REGERING ANHÅLLIT OM NORDISKA RÅDETS YTTRANDE ÖVER ETT INITIATIV, SOM BERÖR BRINGANDE I KRAFT AV EN AV NATIONALITET OBEROENDE KOMMUNAL RÖSTRÄTT OCH VALBARHET. ÖVER FÖRSLAGET HAR OLIKA NORDISKA REMISSINSTANSER BERETTS TILLFÄLLE ATT YTTRA SIG MEN DOCK EJ ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE. MÅNGA REMISSORGAN HA TILLSTYRKT FÖRSLAGET MEN OCKSÅ AVVISANDE STÅNDPUNKTSTAGANDEN KAN NOTERAS. NORDISKA RÅDETS JURIDISKA UTSKOTT, SOM FÖRBERETT ÄRENDET HAR DOCK VARIT ENIGT OM ATT UTLÄNDSKA MEDBORGARE UNDER VISSA VILLKOR BORDE FÅ UTÖVA INFLYTANDE PÅ UTVECKLINGEN I DET LOKALA OMRÅDE DÄR DE ARBETAR. UTSKOTTET HAR ANSETT DET MÖJLIGT ATT LÖSA DE ADMINISTRATIVA OCH PRAKTISKA SVÅRIGHETER SOM FINNAS NÄR DET GÄLLER RÖSTRÄTT FÖR UTLÄNNINGAR OCH

FINNER DETTA MINST VANSKLIGT I FRÅGA OM NORDBOR, VARFÖR MAN ENLIGT UTSKOTTETS MENING FÖRST BORDE KONCENTRERA SIG PÅ DEM. JURIDISKA UTSKOTTET FÖRESLOG DÄRFÖR I SITT BETÄNKANDE AV DEN 22 SEPTEMBER 1973 EN REKOMMENDATION TILL MINISTERRÅDET ATT SNARAST UNDERSÖKA FRÅGAN OM ATT GE NORDBOR KOMMUNAL RÖSTRÄTT OCH VALBARHET I DE NORDISKA LÄNDERNA, FÖRETRÄDESVIS PÅ BASEN AV ÖMSESIDIGHET. VID NORDISKA RÅDETS PLENARMÖTE DEN 27 OKTOBER 1973 ANTOGS JURIDISKA UTSKOTTETS REKOMMENDATION. DE DANSKA DELEGATERNA NEDLADE SINA RÖSTER.

FÖRE NORDISKA RÅDETS BESLUT I FRÅGAN HÖLL LANTRÅDET ALARIK HÄGGBLOM ETT ANFÖRANDE DÄR HAN REDOGJORDE FÖR RÖSTRÄTTEN OCH VALBARHETEN VID KOMMUNALVAL PÅ ÅLAND OCH FÖR VÅR SITUATION VID EN EVENTUELL UTVIDGNING AV DESSA. LANTRÅDET UNDERSTRÖK BL.A. ATT BESTÄMMELSERNA OM ÅLÄNSK HEMBYGDSRÄTT UTGÖR EN AV HÖRNPELARNA I DE ÅLÄNSKA SJÄLVSTYRELSEINSTITUTET OCH ATT BORTTAGANDE AV DEN SPÄRR SOM INSKRÄNKNINGARNA I DEN KOMMUNALA RÖSTRÄTTEN UTGÖR I FRAMTIDEN KUNDE INNEBÄRA EN AVSEVÄRD FÖRSVAGNING AV DEN ÅLÄNSKA BEFOLKNINGENS BESTÄMMANDERÄTT PÅ SITT EGET OMRÅDE. SKULLE KOMMUNAL RÖSTRÄTT OCH VALBARHET KOMMA ATT FÖRVÄRVAS DIREKT PÅ GRUND AV MANTALSSKRIVNING SÅ SKULLE DETTA FÖR LANDSKAPET ÅLANDS DEL INNEBÄRA ETT ALLTFÖR GENOMGRIPANDE AVSTEG FRÅN DE GRUNDPRINCIPER VÅR AUTONOMI BYGGER PÅ. LANTRÅDET STÄLLDE SIG LIKVÄL INTE AVVISANDE TILL TANKEN ATT KOMMUNAL RÖSTRÄTT OCH VALBARHET FÖR MEDBORGARE I DE NORDISKA LÄNDERNA I BEGRÄNSAD OMFATTNING SKULLE INFÖRAS ÄVEN PÅ ÅLAND. EN MÖJLIGHET SKULLE HÄRVID VARA ATT MEDBORGARNA I DE ÖVRIGA NORDISKA LÄNDERNA SKULLE JÄMSTÄLLAS MED FINLÄNSKA MEDBORGARE, D.V.S. PÅ SAMMA SÄTT SOM DESSA OCH UNDER SAMMA FÖRUTSÄTTNINGAR KUNNA BEVILJAS HEMBYGDSRÄTT - OCH DÄRMED RÖSTRÄTT - UTAN UPPGIVANDE AV TIDIGARE

GARE MEDBORGARSKAP. EN SÅDAN LÖSNING FÖR ÅLANDS DEL SKULLE FÖLJA DEN BÄRANDE TANKEN I DET FÖRELIGGANDE REGERINGSFÖRSLAGET, VAD LIKSTÄLLDHETEN MELLAN NORDISKA MEDBORGARE BETRÄFFAR, MEN SAMTIDIGT SKULLE DEN BEAKTA DE SPECIELLA RÄTTIGHETER, SOM ÅLÄNNINGARNA TILLFÖRSÄKRATS OCH SOM DET INTE ÄR MÖJLIGT ATT GE AVKALL PÅ.

OMEDELBART EFTER LANTRÅDET HÄGGBLOM TALADE INRIKESMINISTER HEIKKI TUOMINEN, SOM BL.A. UNDERSTRÖK ATT DE SÄRFRÅGOR SOM FÖR ÅLANDS VIDKOMMANDE ANKNYTER SIG TILL DETTA ÄRENDE BÖR SÄRSKILT UTREDAS OCH ATT FINLANDS REGERING GIVETVIS UTGÅTT FRÅN ATT DE ÅLÄNSKA SÄRINTRESSENA, I ENLIGHET MED STADGANDENA ANGÅENDE LANDSKAPETS SJÄLVSTYRELSE, SKALL BEAKTAS ÄVEN I DETTA SAMMANHANG.

FRÅGAN HAR NU HÄNSKJUTITS TILL NORDISKA MINISTERRÅDET OCH FÖLJANDE STEG BLIR FÖRMODLIGEN ATT FÖRETRÄDARE FÖR FINLANDS REGERING KOMMER ATT BESÖKA ÅLAND FÖR ATT HÄRVID BL.A. YTTERLIGARE MED ÅLÄNSKA REPRESENTANTER DISKUTERA FRÅGAN OM NORDISK KOMMUNAL RÖSTRÄTT OCH VALBARHET.

FRAMSTÄLLNINGAR TILL SÄRSKILDA MYNDIGHETER.

DEN 1 OKTOBER 1973 HAR LANDSKAPSSTYRELSEN TILL RIKSDAGENS JUSTITIEOMBUDSMAN AVGIVIT ETT BEGÄRT UTTALANDE I FRÅGAN OM DEN PRAXIS BETRÄFFANDE SPRÅKET SOM IAKTTAGITS I SKRIFTVÄXLINGEN MELLAN MINISTERIET FÖR INRIKESÄRENDENA OCH LANDSKAPSFÖRVALTNINGEN SAMT DE STATSTJÄNSTEMÄN SOM ARBETAR PÅ ÅLAND. I DETTA YTTRANDE HAR LANDSKAPSSTYRELSEN ANFÖRT ATT DET EGENTLIGA KORRESPONDENSSPRÅKET MELLAN MYNDIGHETER I RIKET OCH SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA PÅ ÅLAND I HUVUDSAK HAR VARIT SVENSKA. DÄREMOT HAR SPRÅKET I CIRKULÄRSKRIVELSER, PROMEMORIOR OCH DIREKTIV OM TJÄNSTE- OCH ARBETSFÖRHÅLLANDEN SOM ÖVERSÄNTS TILL MYNDIGHETER PÅ ÅLAND OFTAST VARIT FINSKA. LANDSKAPSSTYRELSEN PÅPEKADE OCKSÅ ATT KOMMITTÉBETÄNKANDEN ALLTFÖR SÄLLAN ÖVERSÄTTAS TILL SVENSKA ÄVENOM ATT STATENS TJÄNSTEKOLLEKTIVAVTAL

VANLIGEN ICKE INOM RIMLIG TID UTKOMMER I SVENSK SPRÅKDRÄKT. LANDSKAPSSTYRELSEN MEDDELADE SÅSOM SIN UPPFATTNING ATT STATENS CENTRALA MYNDIGHETER I HELSINGFORS ÖVERHUVUDTAGET BORDE EFTERSTRÄVA EN AVSEVÄRT FÖRBÄTTRAD SERVICE PÅ SVENSKA GENTEMOT ÅLANDS LANDSKAPSFÖRVALTNING, GENTEMOT STATENS MYNDIGHETER PÅ ÅLAND OCH GENTEMOT KOMMUNERNA I LANDSKAPET.

DEN 2 OKTOBER 1973 HAR LANDSKAPSSTYRELSEN FUNNIT ANLEDNING FÄSTA STATSRÅDETS KANSLIS UPPMÄRKSAMHET VID ATT JÄMLIKT ETT STATSRÅDSBESLUT OM LANDETS INDELNING I ARBETSKRAFTSDISTRIKT SAMTLIGA KOMMUNER I LANDSKAPET ÅLAND HÄNFÖRTS TILL ÅBO ARBETSKRAFTSDISTRIKT, EHURU ÄRENDEN ANGÅENDE ARBETSFÖRMEDELINGSVERKSAMHETEN, YRKESVÄGLEDNINGSVERKSAMHETEN OCH DE SYSSELSÄTTNINGSLÄGET I LANDSKAPET ÅLAND ÖVERHUVUDTAGET FRÄMJANDE ÅTGÄRDERNA FALLER INOM DEN RAM DÄR SJÄLVSTYRELSEORGANEN TILLKOMMER BESLUTAN RÄTT OCH RÄTT TILL FÖRVALTNING. EFTERSOM ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSE OMBESÖRJER DISTRIKTS- OCH LOKALFÖRVALTNINGEN AV ARBETSKRAFTSÄRENDENA PÅ ÅLAND, HADE, ENLIGT LANDSKAPSSTYRELSENS MENING, LANDSKAPET ÅLAND BORT BORTLÄMNAS UR FÖRTECKNINGEN ÖVER STATENS ARBETSKRAFTSDISTRIKT OCH I STÄLLET HADE LANDSKAPET ÅLAND BORT UPPTAGAS SÅSOM ETT EGET DISTRIKT MED FÖRVALTNINGEN AV ARBETSKRAFTSÄRENDEN ORDAD I ENLIGHET MED VAD DÄROM VARIT SÄRSKILT STADGAT. LANDSKAPSSTYRELSEN HAR HEMSTÄLLT ATT ÅTGÄRDER OMEDELBART SKULLE VIDTAGAS DÄRHÄN, ATT LANDSKAPET ÅLAND OCKSÅ FORMELLT FRIKOPPLAS FRÅN ÅBO ARBETSKRAFTSDISTRIKT. LANDSKAPSSTYRELSEN HAR OCKSÅ AV FÖREKOMMEN ANLEDNING UTTALAT FÖRVÄNTNINGEN ATT STATENS MYNDIGHETER SKALL EFTERSTRÄVA ATT I NORDISKA SAMMANHANG UNDERSTRÝKA LANDSKAPET ÅLANDS SÄRSTÄLLNING OCH RÄTT TILL EGEN FÖRVALTNING AV ARBETSKRAFTSÄRENDEN.

LANDSKAPSSTYRELSEN HAR OCKSÅ FUNNIT ORSAK FÄSTA STATSRÅDETS KANSLIS UPPMÄRKSAMHET VID DEN OMSTÄNDIGHETEN ATT FÖRORDNINGEN

OM HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIETS INDUSTRIDISTRIKT HÄNFÖRT "ÅLANDS LÄN" TILL ÅBO OCH BJÖRNEBORGS LÄNS INDUSTRIDISTRIKT. LANDSKAPSSTYRELSEN HAR HÄR ANFÖRT FÖLJANDE: "EFTERSOM BENÄMNINGEN "ÅLANDS LÄN", EN BENÄMNING, SOM FÖR ÖVRIGT SAKNAR STÖD I SJÄLVSTYRELSELAGEN FÖR ÅLAND, HAR KOMMIT TILL ANVÄNDNING I FÖRORDNINGSTEXTEN KAN MAN TÄNKA SIG ATT ENDAST SÅDAN VERKSAMHET GÄLLANDE ÅLAND, SOM JÄMLIKT SJÄLVSTYRELSELAGEN MÖJLIGEN SKULLE ANKOMMA PÅ STATENS MYNDIGHETER ATT HANDLÄGGA, SKULLE OMBESÖRJAS AV DISTRIKTSBYRÅN I ÅBO OCH BJÖRNEBORGS LÄN MEN DÅ DYLIKA NÄRINGSLIVET PÅ ÅLAND FRÄMJANDE ÅTGÄRDER ICKE I PRAKTIKEN FÖREKOMMER SYNES BERÖRDA STADGANDE OMOTIVERAT." LANDSKAPSSTYRELSEN SLUTAR DENNA FRAMSTÄLLNING MED FÖLJANDE ORD: "MAN BORDE ALLTSÅ ÖVERHUVUDTAGET FRIGÖRA ÅLAND FRÅN ÄVEN FORMELL BUNDENHET TILL BYRÅER OCH TJÄNSTEMÄN INOM ÅBO OCH BJÖRNEBORGS LÄN. I PRAKTIKEN SKÖTER DE ÅLÄNDSKA SJÄLVSTYRELSEMYNIGHETERNA INOM SJÄLVSTYRELSELAGENS RAM ÅLÄNDSKA ANGELÄGENHETER OCH DET SYNES DÄRFÖR ICKE HELLER TILLFREDSSTÄLLANDE OCH KORREKT ATT I RIKDSLAGSTIFTNINGEN SKALL INTAGAS STADGANDEN, SOM ÅTMINSTONE FORMELLT SETT INKRÄKTAR PÅ SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNAS HANDLINGSFRIHET ELLER UTÅT GER INTRYCK AV ATT ANSVARET FÖR VISST FÖRVALTNINGSOMRÅDE ANKOMMER PÅ MYNDIGHETER UTANFÖR ÅLAND".

SJÖMANSSKATTEFRÅGAN.

FRÅGAN OM ERLÄGGANDE AV EKONOMISK KOMPENSATION TILL DE ÅLÄNDSKA KOMMUNER SOM MÄRKBART BLIVIT LIDANDE TILL FÖLJD AV RÅDANDE SYSTEM PÅ SJÖMANSBESKATTNINGENS OMRÅDE, NÄMLIGEN ATT KOMMUNANDELEN AV DEN SJÖMANSSKATT SJÖMAN BETALAR TILLFALLER STATSKASSAN I DET LAND UNDER VARS FLAGG SJÖMANNEN ARBETAT, I FALL SJÖMANNEN ICKE HAR FAST BOSÄTTNING INOM NÅGON AV FLAGG-

LANDETS KOMMUNER, HAR UNDER REDOGÖRELSEÅRET UPPREPADE GÅNGER BEHANDLATS OCH DISKUTERATS. SÄVÄL VID FINANSMINISTER VIROLAINEN SOM VID UNDERVISNINGSMINISTER SUNDQVISTS OCH HANDELS- OCH INDUSTRI-MINISTER JANSSENS BESÖK PÅ ÅLAND INFORMERADE LANDSKAPSSTYRELSEN OM HITHÖRANDE PROBLEM OCH UNDERSTRÖK NÖDVÄNDIGHETEN AV ATT DENNA KOMPENSATIONSFRÅGA SKULLE LÖSAS. UTREDNINGSMATERIAL OCH KALKYLER STÄLLDES TILL MINISTRARNAS FÖRFOGANDE. VID EN SAMMANKOMST I MARIEHAMN MED FÖRETRÄDARE FÖR BL.A. SKATTESTYRELSE- R N I SVERIGE OCH FINLAND DISKUTERADES PROBLEMATIKEN MED GENERAL-DIREKTÖRERNA I RESPEKTIVE ÄMBETSV E R K . H Ä R V I D K U N D E Ä N Y O N O T E R A S , ATT TEKNISKA SVÄRIGHETER ATT BERÄKNA OCH FRAMTAGA DE ENSKILDA KOMMUNERNAS ÅRLIGA FÖRLUSTER ICKE FÖREFINNES. DET NYA DUBBEL-BESKATTNINGSAVTALET MELLAN SVERIGE OCH FINLAND, SOM UNDERTECKNAT I JUNI 1973 MEN ÄNNU EJ GODKÄNTS AV RESPEKTIVE LÄNDERS PARLA-MENT, DISKUTERADES OCKSÅ MED SKATTESTYRELSE R N A S F Ö R E T R Ä D A R E O C H INVÄNDNINGAR GJORDES FRÅN ÅLÄNSK SIDA MOT DEN ARTIKEL I DETTA AVTAL SOM UTTRYCKLIGEN STADFÄSTER DET BESKATTNINGSFÖRFARANDE BETRÄFFANDE SJÖMÄN I ARBETE PÅ DET ANDRA LANDETS FARTYG SOM DE ÅLÄNSKA MYNDIGHETERNA I FLERE ÅR ARBETAT PÅ ATT FÅ UPPHÄVT EL-LER ÄNDRAT. VID EN KONFERENS I HELSINGFORS PÅ FINANSMINISTERIET HAR DETTA DUBBELBESKATTNINGSAVTAL, SOM ALLTSÅ GODKÄNTS UTÄN ATT LANDSKAPSSTYRELSEN BERETTS TILLFÄLLE ATT ANLÄGGA SYN-PUNKTER PÅ FÖRSLAGET TILL AVTALSTEXT, YTTERLIGARE DISKUTERATS, DENNA GÅNG OCKSÅ TILLSAMMANS MED FÖRETRÄDARE FÖR UTRIKESMINISTERIET. DET HAR DOCK ICKE VARIT MÖJLIGT ATT KLARLÄGGA DEN FRÅGAN, OM RIKS-MYNDIGHETERNA MÖJLIGEN SKULLE VARA BEREDDA ATT AVVAKTA MED AV-TALET S ÖVERLÄMNANDE TILL RIKSDAGEN OCH TILL ÅLANDS LANDSTING TILL DESS PROBLEMATIKEN OM KOMPENSATIONEN TILL KOMMUNERNA FÖR SKATTEBORTFALLET BLIVIT YTTERLIGARE KLARLAGD. UPPVAKTNING I

HEL-SINGFORS HOS FINANSMINISTER VIROLAINEN HAR DOCK GJORTS I SYFTE ATT PÅSKYNDA ÄRENDETS BEHANDLING. INFORMATION OM SJÖMANSSKATTE-PROBLEMET OCH OM SKATTEBORTFALLETS BETYDELSE FÖR MÅNGA SMÅ GLE-SBYGDSKOMMUNER HAR OCKSÅ DELGIVITS STYRELSEN FÖR SJÖFOLKSORGANISA-TIONERNAS SAMARBETSORGANISATION I HELSINGFORS.

FASTIGHETSFÖRME DLINGEN.

PÅ GRUND AV EN MOTION HEMSTÄLLDE LANDSTINGET I APRIL 1969 ATT LANDSKAPSSTYRELSEN SKULLE FÖLJA UTVECKLINGEN BETRÄFFANDE FASTIGHETS-FÖRME DLINGEN I LANDSKAPET OCH OM BEHOV ANSES FÖRELIGGA INKOMMA MED FÖRSLAG TILL NÖDIGA LAGSTIFTNINGSÅTGÄRDER. LANDSTINGET VAR DÅ AV UPPFATTNINGEN ATT RIKETS FÖRORDNING OM FASTIGHETSFÖRME DLARE MÖJLIGEN ICKE ÄGDE TILLÄMPNING I LANDSKAPET.

VID INFORMELLA DISKUSSIONER MELLAN SJÄLVSTYRELSEPOLITISKA NÄMNDEN OCH LANDSKAPSSTYRELSEN I NOVEMBER 1972 KONSTATERADES, ATT SNABBA ÅTGÄRDER FÖR ATT FÅ FASTIGHETSFÖRME DLINGEN REGLEMENTERAD PÅ ÅLAND VAR PÅKALLADE, SEDAN EN RIKSSVENSK FASTIGHETSFÖRME DLARE INTRODU-CERAT ETT NYTT FÖRFARANDE FÖR ATT KRINGGÅ RESTRIKTIONERNA I FRÅGA OM FÖRVÄRV AV FAST EGENDOM PÅ ÅLAND.

DÅ LANDSKAPSSTYRELSEN DÄREFTER TOG UPP FRÅGAN KONSTATERADES ATT RIKSFÖRORDNINGEN OM FASTIGHETSFÖRME DLARE (FFS 140/64) ÄR UT-FÄRDAD MED STÖD AV 3 § 13 PUNKTEN LAGEN ANGÅENDE RÄTTIGHET ATT IDKA NÄRING (FFS 122/19 I LYDELSE 72/44). FASTIGHETSFÖRME DLINGEN RÄKNAS SÅLUNDA UPPENBARLIGEN TILL MÄKLARYRKET, VILKET ENLIGT 11 § 2 MOM. 10 PUNKTEN SJL ÄR HÄNFÖRT TILL RIKETS LAGSTIFTNINGSBEHÖRIG-HET.

I SKRIVELSE DEN 9 APRIL 1973 HAR LANDSKAPSSTYRELSEN UPPMÄRK-SAMGJORT LÄNSSTYRELSEN HÄRPÅ OCH HEMSTÄLLT ATT RIKSFÖRORDNINGEN

332

OM FASTIGHETSFÖRMEDLARE SKULLE BÖRJA TILLÄMPAS PÅ ÅLAND. LÄNSSTYRELSEN HAR ÖVERSÄNT SKRIVELSEN TILL HANDELS- OCH INDUSTRI-MINISTERIET, SOM I SIN TUR INBEGÄRT ÅLANDSDELEGATIONENS UTLÅTANDE I ÄRENDET. I DETTA UTLÅTANDE, AVGIVET DEN 24 SEPTEMBER 1973, FRAMHÅLLES ATT "ÅLANDSDELEGATIONEN OMFATTAR ÅLANDS LANDSKAPSSTYRELSES STÅNDPUNKT ATT FÖRORDNINGEN OM FASTIGHETSFÖRMEDLARE SÅSOM HÖRANDE TILL RIKSLAGSTIFTNINGEN ÄR GÄLLANDE ÄVEN I LANDSKAPET".

HANDELS- OCH INDUSTRIMINISTERIET KAN DÄRFÖR INOM KORT VÄNTAS GE DIREKTIV ÅT LÄNSSTYRELSEN ATT BÖRJA TILLÄMPA FÖRORDNINGEN OM FASTIGHETSFÖRMEDLARE.

GENOM DET OVÄNTAT LÅNGSAMMA REMISSFÖRFARANDE SOM LANDSKAPSSTYRELSENS SKRIVELSE UNDERGÅTT HAR FRÅGANS LÖSNING TYVÄRR DRAGIT MERA UT PÅ TIDEN ÄN OM LANDSKAPSSTYRELSEN SKULLE HA LÄMNAT EN LAGFRAMSTÄLLNING I ÄRENDET I AVSIKT ATT FÅ HÖGSTA DOMSTOLENS RESOLUTION PÅ ATT FASTIGHETSFÖRMEDLARYRKET INTE UNDERLIGGER LANDSTINGETS LAGSTIFTNINGSBEHÖRIGHET. DET HADE LIKVÄL FÖR LANDSKAPSSTYRELSEN VARIT OTÄNKBART ATT TILLGRIPA SISTNÄMNDNA FÖRFARANDE, DÅ DET SKULLE HA INNEBURIT ÅSIDOSÄTTANDE AV ETT KLART STADGANDE I SJÄLVSTYRELSELAGEN. MEN DETTA BETYDER INGÅLUNDA ATT LANDSKAPSSTYRELSEN SKULLE ANSE DET PRINCIPIELLT RIKTIGT ATT FASTIGHETSFÖRMEDLARYRKET VID 1951 ÅRS REVISION AV SJÄLVSTYRELSELAGEN ÖVERFÖRDES TILL RIKETS LAGSTIFTNINGSBEHÖRIGHET. ENLIGT LANDSKAPSSTYRELSENS UPPFATTNING ÄR FASTIGHETSFÖRMEDLINGEN SÅ INTIMT FÖRKNIPPAD MED DE SÄRSKILDA STADGANDENA OM JORDFÖRVARV PÅ ÅLAND, ATT DEN VID DEN NU FÖRESTÅENDE REVISIONEN HELT NATURLIGT BÖR ÅTERFÖRAS TILL SJÄLVSTYRELSENS KOMPETENSOMRÅDE.

I SIN SKRIVELSE TILL LÄNSSTYRELSEN HAR LANDSKAPSSTYRELSEN ANHÅLLIT OM ATT I VARJE ENSKILT FALL FÅ AVGE UTLÅTANDE INNAN LÄNSSTYRELSEN BEVILJAR TILLSTÅND ATT BEDRIVA FASTIGHETSFÖRMEDLING.

333

DELTAGANDE I SÄRSKILDA KONFERENSER OCH ARBETSGRUPPER.

REPRESENTANTER FRÅN FISKARORGANISATIONER SAMT VETENSKAPLIGA EXPERTER FRÅN SAMTLIGA STATER VID ÖSTERSJÖN SAMLADES TILL EN ÖSTERSJÖKONFERENS I STOCKHOLM DEN 28 - 30 JUNI 1972. TVÅ AV FINLANDS SEX DELEGATER VAR FRÅN ÅLAND. JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET KALLADE DE FINLÄNDSKA DELEGATERNA TILL EN UTREDNINGSGRUPP, SOM UNDER HÖSTEN 1972 OCH VÅREN 1973 BEARBETADE ETT UTKAST TILL KONVENTIONSTEXT RÖRANDE FISKET I ÖSTERSJÖN.

VID DEN DIPLOMATISKA KONFERENSEN I POLEN DEN 4 - 14 SEPTEMBER 1973, DÄR DEN SLUTLIGA KONVENTIONSTEXTEN FASTSLOGS, VAR ÅLAND ICKE REPRESENTERAT.

LANDSKAPSSTYRELSEN HAR AVGIVIT UTLÅTANDE ANGÅENDE DET ANDRA OCH DET SLUTLIGA FÖRSLAGET (27.9 OCH 23.10 1973) TILL ÖSTERSJÖNS MILJÖKONVENTION SOM UTARBETATS VID MINISTERIET FÖR UTRIKESÄRENDENA OCH I SAMBAND HÄRMEDE UTTALAT, ATT LANDSKAPETS SJÄLVSTYRELSE FÖRUTSÄTTER ATT ÅLAND BEREDES MÖJLIGHETER ATT DELTAGA I RÅDSFÖRSAMLINGENS ELLER I KOMMISSIONENS ARBETE, D.V.S. ATT LANDSKAPET BÖR FÅ REPRESENTATION I DET ORGAN SOM SKALL ÖVERVAKA KONVENTIONENS TILLÄMPNING OCH I PRAKTIKEN FULLFÖLJA AVTALETS SYFTEMÅL.

LANDSKAPSSTYRELSEN HAR HAFT EN OBSERVATÖR I DEN AV VATTENSTYRELSEN TILLSATTA RÅDGIVANDE KOMMISSIONEN FÖR TOTALPLANERING AV VATTENRESURSERNA I SYDVÄSTRA-FINLAND.

DEN ÅLÄNDSKA TV-FRÅGAN.

DEN 5 - 6 JUNI 1973 BESÖKTE GENERALDIREKTÖR RAATIKAINEN VID FINLANDS RUNDRAIO TILLSAMMANS MED SÄRSKILDA SAKKUNNIGA FRÅN RADION MARIEHAMN FÖR ATT MED ÅLÄNDSKA REPRESENTANTER DISKUTERA TV- OCH RADIOPROBLEM. MAN ENADES EFTER FÖRHANDLINGAR OM I STORT SETT FÖLJANDE HUVUDPUNKTER:

- 1) DE FINLANDSSVENSKA PROGRAMMEN PRIORITERAS VID PROGRAMVALET ENLIGT AVTALET AV DEN 16.09.1970 MEN PROGRAMNÄMNDEN HAR LIK-
VÄL RÄTT ATT UTESLUTA PROGRAM, DÅ SÄRSKILDA SKÄL FINNAS. FÖR
ATT FÖR FRAMTIDEN UPPNÅ EN PUBLIKVÄNLIG OCH SMIDIG LÖSNING
ÖVERENSKOMS OCKSÅ ATT
 - A) MÖJLIGHETERNA ATT GE DIREKT INFORMATION OM FÖREKOMMANDE
PROGRAMBYTEN MED PLANSCHER SKULLE UTREDAS LIKASOM OCKSÅ
KOSTNADERNA FÖR EN LOKAL MINISTUDIO;
 - B) MÖJLIGHETERNA ATT MED LOKALA FILMPROGRAM UTFYLLA EVENTUEL-
LA "LUCKOR" MELLAN PROGRAM SKULLE UTREDAS.
 - C) EN VIDIKONAPPARAT SKULLE INSTALLERAS I MARIEHAMN FÖR ATT
MÖJLIGGÖRA TEXTSÄNDNING.
- 2) MÖJLIGHETERNA ATT TILL ÅLANDSSÄNDARENS FÖRFOGANDE FÖR ÅTER-
UTSÄNDNING ÖVER DEN ÖSTRA ÅLÄNSKA SKÄRGÅRDEN AV SVERIGES
TV-PROGRAM 1 STÄLLA EN VHF-KANAL SKULLE YTTRELLIGARE UTREDAS.
DET NOTERADES ATT EGENTLIGEN ENDAST KANALERNA 8 OCH 12 ÖVER-
T ÄRO TÄNKBARA. UHF-KANALER FINNAS LÄTTARE TILL-
GÄNGLIGA MEN KOSTNADERNA FÖR DEN TEKNISKA APPARATUREN ÄR I
SÅDANT FALL HÖGA.
- 3) FINLANDS RUNDRADIO FÖRHÅLLER SIG I ALLA AVSEENDEN POSITIV
TILL FORTSATT ÅTERUTSÄNDNING ÖVER ÅLANDSSÄNDAREN AV SVERIGES
TV-PROGRAM 2. RUNDRADION PÅTAGER SIG DOCK ENDAST DET TEKNISKA
ANSVARET FÖR GODTAGBAR ÅTERUTSÄNDNING.
- 4) RUNDRADION STÄLLER SIG I PRINCIP POSITIV TILL AKTIONER FRÅN
ÅLÄNSK SIDA SYFTANDE TILL ÅTERUTSÄNDNING ÖVER ÅLANDSSÄNDAREN
PÅ UHF-BANDET AV SVERIGES RADIOS RADIOPROGRAM 2 OCH 3. RUN-
RADION HAR DOCK ICKE EKONOMISKA RESURSER ATT UTFÖRA NÖDIGA
TILLÄGGSINSTALLATIONER I SMEDSBÖLETORNET. KOSTNADERNA FÖR
APPARATUREN TORDE DOCK ICKE BLIVA SYNNERLIGEN HÖGA. ANSVARET
FÖR DEN FRAMTIDA DRIFTEN PÅTAGER SIG RUNDRADION.

FRÅGAN OM ÅTERUTSÄNDNING ÖVER ÅLANDSSÄNDAREN AV SVERIGES
TV-PROGRAM 1 HAR ÄNNU ICKE BLIVIT KLARLAGD. RUNDRADION HAR DOCK
LOVAT PÅSKYNDA ÄRENDET, SOM OCKSÅ HAR INTERNATIONELLA ÅSEKTER.

MED FÖRENINGEN SVENSKA TONSÄTTARES INTERNATIONELLA MUSIKBYRÅ,
STIM, OCH DE FÖRBUND OCH ORGANISATIONER SOM DENNA FÖRENING RE-
PRESENTERAR HAR TRÄFFATS PRINCIPÖVERENSKOMMELSE OM FÖRLÄNGNING
MED FEM ÅR AV AVTALET DEN 9 DECEMBER 1969 ANGÅENDE RÄTTEN TILL
ÅTERUTSÄNDNING ÖVER ÅLAND AV SVERIGES RADIOS TELEVISIONSPROGRAM.
I DEN TILL 20.000 KRONOR PER ÅR FÖRHÖJDA ERSÄTTNINGSSUMMAN
INGÅR NUMERA OCKSÅ RÄTT UR UPPHOVSMÄNNENS SYNPOINT TILL ÅTER-
UTSÄNDNING AV SVERIGES RADIOS PROGRAM 2 OCH 3. RADIOCHEFEN VID
SVERIGES RADIO AB HAR REDAN LÄMNAT MEDGIVANDE TILL ATT P 3 -PRO-
GRAMMET, SÅVITT GÄLLER SVERIGES RADIOS RÄTTIGHETER, FÅR ÅTERUT-
SÄNDAS VIA ÅLANDSSÄNDAREN FÖR MOTTAGNING PÅ ÅLAND.
FÖR FORTSATT ÅTERUTSÄNDNING ÖVER ÅLAND AV DET SVENSKA TELEVISIONS-
PROGRAMMET 2 FÖRELIGGER FRÅN SVERIGES RADIOS SIDA GIVETVIS INGA
HINDER OCH ENLIGT FRÅN SVERIGES RADIO ERHÅLLNA UPPGIFTER, ICKE
HELLER FRÅN DE UPPHOVSMÄN, SOM FÖRETRÄDAS AV SVERIGES RADIO.
SVERIGES RADIOS JURIDISKA AVDELNING HAR I SKRIVELSE AV DEN 31.10.
1973 UTBETT SIG ETT SAMMANTRÄFFANDE FÖR EN SLUTLIG GENOMGÅNG AV
ÄRENDETS RÄTTSLIGA ÅSEKTER.

MASSMEDIERNA.

I SEPTEMBER 1972 ANTOG LANDSTINGET FÖLJANDE RESOLUTION:

"ÅLANDS LANDSTING UTTALAR HÄRMED EN SKARP PROTEST DELS MOT
ATT PROGRAMMET "EN AKTUELL RAPPORT OM SPRÅKPOLITIKEN PÅ ÅLAND
AV ANN-BRITT ALMQVIST OCH FREDRIK HACKMAN" ÖVERHUVUDTAGET PRO-
DUCERATS OCH SÄNTS ÖVER TELEVISIONSNÄTET I FINLAND ÄVENOM DELS

MOT ATT FINLANDS RUNDRADIO TILLÅTIT , JA MEDVERKAT TILL ATT PROGRAMMET DEN 3-5 MAJ 1971, EFTER DET PROGRAMMET UTSATTS FÖR KRITIK T.O.M. AV EN INSTANS INOM RUNDRADIONS EGEN FÖRVALTNING, VISATS VID ETT NORDISKT KULTURCHEFSMÖTE I KÖPENHAMN SAMT UTBJU- DITS TILL DE ANDRA NORDISKA LÄNDERNA SÅSOM ETT UTBYTESPROGRAM.

ÅLANDS LANDSTING FÖRVÄNTAR SIG ATT AV FINLANDS RUNDRADIO UT- FÄRDADE FÖRESKRIFTER I FRAMTIDEN SKALL OMÖJLIGGÖRA EN UPPREPNING AV HÄNDELSEFÖRLOPPET KRING DETTA PROGRAM.

ÅLANDS LANDSTING FÖRVÄNTAR SIG OCKSÅ ATT FINLANDS RUNDRADIO, DÅ PROGRAM OM LANDSKAPET ÅLAND OCH DESS BEFOLKNING ELLER DESS SJÄLVSTYRELSESYSTEM PRODUCERAS, SKALL EFTERSTRÄVA OBJEKTIVITET, SANNINGSENLIGHET OCH POLITISK BALANS."

LANDSKAPSSTYRELSEN ERHÖLL DÄRVID I UPPDRAG ATT ÖVERBRINGA RESOLUTIONEN TILL FINLANDS RUNDRADIOS KÄNNEDOM.

I NOVEMBER 1972 MOTTOG LANDSKAPSSTYRELSEN FÖLJANDE SVAR FRÅN RUNDRADIONS FÖRVALTNINGSRÅD:

"OY. YLEISRADIO AB.:S FÖRVALTNINGSRÅDS ARBETSUTSKOTT HAR VID SITT MÖTE BEHANDLAT ER SKRIVELSE OM PROGRAMMET "I BLIXTBELYSNING MED UNDERRUBRIKEN "EN AKTUELL RAPPORT OM SPRÅKPOLITIKEN PÅ ÅLAND

FÖR ATT FÖRHINDRA EN UPPREPNING AV DYLIKA FÖRETEELSER, HAR FÖRVALTNINGSRÅDETS ARBETSUTSKOTT GIVIT BOLAGETS DIREKTION I UPPDRAG ATT FÖRBEREDA FÖRNYANDET AV DET NUVARANDE SYSTEMET FÖR PROGRAMUTBYTE OCH PROGRAMFÖRSÄLJNING TILL UTLANDET.

SAMTIDIGT FRAMHÖLL UTSKOTTET, ATT LEDARNA FÖR ENHETERNA I SISTA HAND BÖR HA AVGÖRANDE RÄTT VID BESLUTANDET OM PROGRAMUTBYTE OCH - FÖRSÄLJNING."

NÅGOT YTTERLIGARE MEDDELANDE ANGÅENDE LANDSTINGETS RESOLUTION HAR ICKE ERHÅLLITS. DEN TORDE LIKVÄL HA BLIVIT BEAKTAD I DET PRAKTISKA PROGRAMARBETET, TY DÄREFTER HAR VETERLIGEN ICKE LIK- NANDE MOT ÅLAND RIKTADE TV- ELLER RADIOPROGRAM PRODUCERATS

ELLER UTSÄNTS.

I RADIOPROGRAMMET "ÅLÄNSK JOURNAL" FÖREKOM LIKVÄL I DECEMBER 1972 HELT VILSELEDANDE UPPGIFTER ANGÅENDE INNEBÖRDEN I OCH BE- HANDLINGEN AV § 41 I FÖRSLAGET TILL LANDSKAPSLAG OM LANDSKAPET ÅLANDS CENTRALA ÄMBETSVERK. EN DEL HÄRAV SÄNDES ÄVEN I FINLANDS- SVENSKA RADIOPROGRAM. SEDAN ETT UTTALANDE AV LANTRÅDET I DENNA FRÅGA INFÖR LANDSTINGET HADE REFERERATS I "ÅLÄNSK JOURNAL" I MED- VETET FÖRVRÄNGD OCH FÖR SJÄLVSTYRELSEN NEDSÄTTANDE FORM, GJORDE LANTRÅDET ANMÄLAN HÄROM TILL DEN ÅLÄNSKA PROGRAMNÄMNDEN. RÄTTEL- SE AV REFERATET GAVS ÄVEN I "ÅLÄNSK JOURNAL".

TIDNINGSPRESSEN I RIKET OCH SVERIGE HAR I STORT SETT FÖRHÅLLIT SIG VÄLVILLIGT TILL ÅLAND OCH DESS SJÄLVSTYRELSE. DENNA INSTÄLL- NING HAR SANNOLIKT BEFORDRATS AV ATT ÅLAND UNDER DET SENASTE ÅRET FÅTT MOTTAGA FLERA BESÖK AV JOURNALISTGRUPPER. I KÅSÖRSPALTERNA HAR LIKVÄL UNDANTAGSVIS FÖREKOMMIT FRÄNA ANGREPP MOT ÅLAND, BL.A. I UUSI SUOMI OCH DAGENS NYHETER. I HUFVUDSTADSBLADET HAR OCKSÅ PÅ LEDARPLATS FRAMFÖRTS MOT LANDSKAPSSTYRELSEN NEDLÅTANDE OMDÖ- MEN I ANLEDNING AV DET OVANNÄMNDLA LAGFÖRSLAGET.

ATT DEN FINSKA VECKOTIDNINGEN HYMYLEHTI I ETT PAR ARTIKLAR SVÄRTAT NED BL.A. DEN ÅLÄNSKA POLISKÅREN ÄR BEKLAGLIGT, MEN BÖR SES MOT BAKGRUNDEN AV ATT DENNA S.K. SKANDALTIDNING ÄR KÄND FÖR ALLT ANNAT ÄN OBJEKTIVITET.

UR SJÄLVSTYRELSEPOLITISK SYNPUNKT HAR TIDNINGEN ÅLAND OCH DESS INSTÄLLNING UTOMORDENTLIG BETYDELSE. DETTA STOD KLART REDAN VID SJÄLVSTYRELSENS TILLKOMST. DEN 15 SEPTEMBER 1922 BESLÖT LANDS- TINGET PÅ LANDSKAPSNÄMNDENS FÖRSLAG FÖRKLARA TIDNINGEN ÅLAND FÖR LANDSKAPETS OFFICIELLA TIDNING - ELLER "ALLMÄNNA TIDNING" SOM TER- MEN LYDDE PÅ DEN TIDEN. AV NATURLIGA SKÄL BLEV DEN OCKSÅ SPRÅK- RÖR FÖR LANDSTINGET OCH LANDSKAPSNÄMNDEN. PÅ MÅNGA HÅLL UTANFÖR

ÅLAND TAR MAN FÖR GIVET ATT TIDNINGEN ALLTJÄMT INNEHAR DENNA STÄLLNING.

TIDNINGENS BERÖMVÄRDA INTRESSE FÖR SAMHÄLLSFRÅGOR MANIFESTERAS I VÅRA DAGAR AV DET STORA UTRYMME SOM GES ÅT INFORMATIONEN OM BL.A. SJÄLVSTYRELSEN OCH NÄRINGSLIVET. MEN TYVÄRR ÄR KVALITETEN PÅ DENNA INFORMATION LÅNGTIFRÅN TILLFREDSSTÄLLANDE. DE DIREKTA SAKFELEN ÄR NÄMLIGEN OFTA GROVA OCH ALLTFÖR TALRIKA OCH RÄTTELSE INFÖRS NÄSTAN ALDRIG PÅ REDAKTIONENS EGET INITIATIV. SOM ETT TYPEXEMPEL KAN NÄMNAS INGRESSEN TILL EN ARTIKEL OM HOLIDAY MAGIC, SOM INGICK I TIDNINGEN DEN 1 MARS 1973 PÅ SIDAN 8. DYLIKA SAKFEL BEROR VÄL I MÅNGA FALL ENBART PÅ DEN IFRÅGAVARANDE REDAKTÖRENS BRISTANDE KOMPETENS, OCH DET VORE DÄRFÖR ÖNSKVÄRT ATT DE ANSVARIGA PÅ TIDNINGEN LITET BÄTTRE SKULLE FÖLJA MED VAD SOM SKRIVS OCH SE TILL ATT INTE FELEN FÅR PASSERA UTAN RÄTTELSE. EN TIDNINGS UPPGIFT BORDE NÄMLIGEN I FRÄMSTA RUMMET VARA ATT LÄMNA RIKTIG OCH MÖJLIGAST OBJEKTIV INFORMATION.

TYVÄRR TIDNINGEN ÅLAND PÅ SENARE TID ALLT OFTARE TAGIT FELAKTIGA UPPGIFTER TILL UTGÅNGSPUNKT FÖR SKARP KRITIK MOT SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA. DETTA ÄR SÅ MYCKET BEKLAGLIGARE, SOM SKRIBENTEN MED LÄTTHET HADE KUNNAT KONTROLLERA SINA UPPGIFTER GENOM ATT TA KONTAKT MED VEDERBÖRANDE TJÄNSTEMAN PÅ LANDSKAPSSTYRELSEN. INTRYCKET HAR DÄRFÖR BLIVIT ATT REDAKTIONEN INTE EFTERSTRÄVAR OBJEKTIVITET I SIN INFORMATION OM LANDSKAPSSTYRELSENS VERKSAMHET. ANMÄRKNINGSVÄRT ÄR OCKSÅ, ATT DE OGRUNDADE ANGREPPEN MOT LANDSKAPSSTYRELSEN ETT FLERTAL GÅNGER HAR SYNKRONISERATS MED BESÖK AV FRÄMMANDE MYNDIGHETSPERSONER ELLER JOURNALISTGRUPPER PÅ ÅLAND, VILKET YTTERLIGARE VARIT ÄGNAT ATT

SKADA SJÄLVSTYRELSENS ANSEENDE.

LANDSKAPSSTYRELSEN HAR ANSETT DET OFRUKTBART ATT INLÅTA SIG I POLEMIK MED ANLEDNING AV TIDNINGENS ANGREPP. MEN I EN DEL FALL HAR TJÄNSTEMÄN UPPMÄRKSAMGJORT REDAKTIONEN PÅ ATT DESS PÅSTÅENDEN VARIT GRUNDLÖSA, OCH RÄTTELSE HAR DÄRVID INFÖRTS, DOCK UTAN NÅGOT SOM HELST BEKLAGANDE FRÅN TIDNINGENS SIDA.

LANDSKAPSSTYRELSEN HAR FUNNIT DET PÅKALLAT ATT FÄSTA SJÄLVSTYRELSEPOLITISKA NÄMNDENS UPPMÄRKSAMHET PÅ DET SOM OVAN ANFÖRTS, EMEDAN VÅR ENDA LOKALTIDNINGS INSTÄLLNING TILL SJÄLVSTYRELSEMYNDIGHETERNA MÅSTE BEFARAS PÅVERKA ÄVEN ALLMÄNHETENS ATTITYDER.

L A N T R Å D

KANSLICHEF

Alarik Häggblom
ALARIK HÄGGBLOM

Jan Erik Lindfors
JAN ERIK LINDFORS